

практиці завдань і фундаментальних засад у відношенні багатьох типових ситуацій і призначений для вирішення етичних конфліктів. Важливо дотримуватися етикету спілкування між представником надання аудиторських послуг та керівництвом підприємства-клієнта. Тому, щоб не виникало ніяких непорозумінь між аудиторами та керівництвом важливо використовувати письмовий вид спілкування, а саме листування (сучасні комунікації дозволяють використовувати електронну пошту).

Варто також зазначити, що зовнішнє спілкування відбувається за участю особи або осіб, що не входять до складу компанії. Типовою ситуацією, коли зовнішнє спілкування є ключовим, наприклад є спілкування між постачальником та клієнтом. Підприємствам доводиться широко працювати з зовнішніми комунікаціями, щоб підтримувати свою діяльність. Без зовнішнього спілкування неможливо було б залучити або утримати клієнтів, та були б проблеми з управлінням найголовнішими сферами бізнесу, такими як узгодження угод про оренду та придбання запасів та інше. В результаті проведення аудиту, аудитор вивчає також спілкування підприємства-клієнта з контрагентами, що дає йому можливість сформулювати певну думку та долучити її до загальних висновків.

Узагальнюючи вище викладене, можна зробити висновок, що тривалі терміни проведення аудиту можуть негативно впливати на якість аудиту, оскільки, як свідчить досвід, відносини між аудитором і клієнтом стають занадто тісними, що заважає аудиторам давати критичну оцінку фінансової звітності тим самим порушуючи принцип незалежності та знижуючи якість аудиту.

УДК 657.6

Кондратюк Ольга Михайлівна,
к.е.н., доцент,
Бондар Діана Валеріївна,
здобувач,
ДВНЗ «Державний університет економіки і технологій»,
м. Кривий Ріг, Україна

ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА БУХГАЛТЕРІВ ТА АУДИТОРІВ: СУЧАСНИЙ ВПЛИВ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Формування належної та радикальної системи контролю якості аудиторських та бухгалтерських послуг базується на розробці і дотриманні професійної етики. Продуктивність принципів професійної етики формує передумови для закріплення єдиних умов до виконання аудиторської діяльності, а також забезпечує функціональність системи контролю якості аудиторських послуг, та виступає як основа формування соціальної відповідальності аудитора.

Професія бухгалтера відрізняється від інших професій тим, що її представники несуть відповідальність за економічну складову не тільки перед власниками, але й перед суспільством в цілому. Нажаль, рівень довіри до

бухгалтерів та бухгалтерської професії на сьогодні дуже низький. Як пише проф. Ф.Ф. Бутинець – сьогодні нашої звітності, яка складена за діючими стандартами та перевірена аудитором ніхто не довіряє, і не лише у нас, але й за кордоном. Тому, професійна етика значно впливає на відродження довіри до бухгалтерської професії зі сторони суспільства в цілому і окремих його членів зокрема [1].

Питанням формування професійної етики бухгалтерів і аудиторів присвятили наукові праці такі вчені, як В.В. Рядська, В.П. Бондар, І.В. Замула, Л.В. Гуцаленко, Л.В. Чижевська, М.Д. Корінько, Н.М. Проскуріна, Н.А. Салова, О.А. Петрик та інші вітчизняні та зарубіжні вчені.

С.В. Шульга стверджує, що в сучасному суспільстві певні колективи людей часто протистоять нормам суспільної моралі й носять антисоціальний характер. Виникають своєрідні перевернуті норми моралі. За сучасних умов розвитку бізнесу існуванню такої корпоративної моралі сприяє розбалансованість ринку фінансової системи, кризовий стан виробництва [5].

Чітких підходів до визначення сутності професійної етики досі не існує. Існування виділених підходів до трактування поняття «професійна етика» викликано розглядом даного поняття на основі форм прояву та реалізації професійної етики у суспільстві.

Під професійною етикою можна розуміти, що це певний кодекс правил, який визначає поведінку спеціаліста під час виконання його службових завдань, норм. Основним завданням професійної етики є вивчення складного процесу віддзеркалення професійних відносин у площині моральної свідомості.

У сучасному діловому суспільстві складно розвинути активну і успішну професійну діяльність без дотримання комунікативних норм спілкування. Ділові комунікації дозволяють зберегти як загальноприйняті норми етики, так і спеціальні, пов'язані з професійною діяльністю.

На даний момент ми маємо певні правила поведінки аудиторів та бухгалтерів, які закріплені в Кодексі етики професійних бухгалтерів. Кодекс етики професійних бухгалтерів є основним ключовим документом, призначенням якого є встановлення єдиних етичних вимог до бухгалтерів та аудиторів.

Кодекс етики бухгалтерів і аудиторів являє собою акт фінансового права, що має рекомендаційний характер. Абсолютною легітимністю Кодекс не володіє, так як більшість норм, прописаних у Кодексі, досить умовні і їх інтерпретація залежить тільки від особистої міни відповідальності конкретного бухгалтера (аудитора) [6].

Питання професійної етики виникає у різних ситуаціях, зокрема, під час переходу спеціаліста з однієї аудиторської компанії до іншої або укладання договору з державним підприємством, проведення аудиту фінансової звітності підприємства компанією, яка одночасно здійснює на ньому ведення бухгалтерського обліку, в питаннях отримання винагороди за роботу, тощо.

Аудитори в усьому світі є зацікавленими особами в тому, щоб довести до відома клієнтів, а саме те, що послуги виконуються на найвищому рівні якості та надаються відповідно до етичних вимог, покликаних забезпечити високий рівень [3].

Згідно з Кодексом етики професійних бухгалтерів, цілі бухгалтера й аудитора взаємопов'язані і полягають у виконанні роботи відповідно до стандартів професіоналізму, для досягнення найкращих результатів діяльності й загалом у задоволенні громадських інтересів та вимагають задоволення основних потреб, таких як: довіра; професіоналізм; якість послуг; надійність.

Професійний бухгалтер чи аудитор має дотримуватися таких фундаментальних принципів:

1. Добросовісність – полягає в тому, що аудитор повинен бути чесним і не здійснювати вчинків, які можуть похитнути довіру громади.

2. Об'єктивність – являє собою поєднання неупередженості та інтелектуальної чесності.

3. Професійна компетентність та належна ретельність – де аудитору слід виконувати професійні послуги з належною ретельністю, компетентністю та старанністю. Вимагає від бухгалтера постійної обізнаності та розуміння вдосконалення відповідних технічних, професійних знань та бізнесу. Подальша професійна освіта надає бухгалтеру змогу розвивати та підтримувати здатність компетентно працювати у професійному середовищі.

4. Конфіденційність – саме тут слід поважати конфіденційність інформації, одержаної у процесі надання професійних послуг і ділових відносин.

5. Професійна поведінка – бухгалтер або аудитор повинен утримуватися від будь-якої поведінки, яка могла б дискредитувати фах.

6. Технічні стандарти - надання професійних послуг згідно з відповідними технічними і професійними стандартами [2].

Дотримання принципів професійної етики забезпечує функціональність системи контролю якості аудиторських та бухгалтерських послуг та виступає основою формування соціальної відповідальності.

Сучасний стан інтеграційних процесів та їх активна імплементація в сфері регулювання аудиторської діяльності, обумовлюють потребу в розробці чіткого розуміння сутності та значення професійної етики в регулюванні діяльності аудиторів як елемента взаємної соціальної відповідальності суб'єктів ринку аудиторських послуг, держави та суспільства.

Європейська інтеграція – складний та суперечливий соціально-економічний процес налагодження тісного співробітництва європейських держав. Є одним із проявів провідної тенденції сучасного історичного розвитку посилення всебічної взаємозалежності держав, передусім в економічній сфері, та подальшого зближення цивілізаційно споріднених національних спільнот.

Проведення аудиторської діяльності згідно з загальноєвропейських стандартів сприяє посиленню вимог щодо дотримання етичних принципів в процесі здійснення аудиторської діяльності. Згідно зі ст. 8 Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» в якому зазначено, що «аудитори та суб'єкти аудиторської діяльності зобов'язані при наданні аудиторських послуг забезпечити етичну професійну поведінку із дотриманням пріоритету суспільних інтересів, загальних норм моралі, принципів незалежності та об'єктивності, професійної компетентності, конфіденційності та професійної таємниці» [4].

Євроінтеграційні реформи – це перманентний процес та постійна безупинна робота всіх органів влади. Надзвичайно важливим елементом для підвищення ефективності євроінтеграційних реформ є максимальне використання допомоги європейських партнерів. Важливим є пріоритизація напрямів використання цієї допомоги.

Євроінтеграційний процес має певний вплив на професійну етику аудитора, а саме: імплементація міжнародного досвіду регулювання аудиторської діяльності; поступова зміна моральних категорій, культурних цінностей та етичних вимог; посилення вимог щодо підвищення довіри до аудиторської діяльності; та підвищення соціальної відповідальності та дотримання пріоритету суспільних інтересів.

Список використаних джерел

1. Бутинець Ф.Ф. Облік і аудит в Україні. Вісник ЖДТУ. 2004. № 1 (27).
2. Салова Н. Професійна етика аудитора: фундаментальні принципи. URL: https://www.pspaudit.com.ua/files/psp_14-19_salova.pdf.
3. Професійне забезпечення розвитку обліку: етика і мораль бухгалтера. URL: <http://magazine.faaf.org.ua/profesiynе-zabezpechennya-rozvitku-obliku-etika-i-moral-buhgaltera.html>.
4. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21 грудня 2017 р. № 2258-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#n261>.
5. Професійна етика аудитора в умовах євроінтеграції: зміст та інституційні аспекти регулювання. URL :http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/3_2019/49.pdf.
6. Кодекс етики професійних бухгалтерів. URL: https://lexinform.com.ua/wp-content/uploads/2018/09/Code-of-Ethics_ukr.pdf.

УДК 657

Кузьмінський Юрій Анатолійович,
д. е. н., професор, професор кафедри аудиту,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»,
м. Київ, Україна

Науменко Світлана Михайлівна,
к. е. н., доцент, доцент кафедри
економічних та природничо-наукових дисципліни,
Північно-Кавказька філія Федеральної державної
бюджетної освітньої установи вищої освіти «Белгородський
державний технологічний університет ім. В. Р. Шухова»,
м. Мінеральні Води, Росія

ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА ТА ПРОФЕСІЙНІ КОМПЕТЕНЦІЇ БУХГАЛТЕРА

Всім відомо, що будь-яку людину на роботі оцінюють і цінують за двома головними умовними аспектами: професійність і етичність! Інколи можна почути від керівників і колег за фахом подібні відгуки: «бухгалтер гарний, а як